

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 829-o

Tallinnas, 29. juunil 2007. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Tanel Kalmet (eesistuja), Kirli Ausmees ning Sulev Sulsenberg, vaatas kirjalikus menetluses läbi Eesti äriühingu OÜ Cargobus, Lastekodu 46, 110144 Tallinn, kaebuse Patendiameti 03.09.2004 otsuse nr 7/M200300226 peale keelduda kaubamärgi "EUROVEOD" (taotlus M200300226) registreerimisest.

Asjaolud ja menetluse käik

1) 19.10.2004 esitas OÜ Cargobus (edaspidi kaebaja) Tööstusomandi Apellatsioonikomisjonile (edaspidi komisjon) kaebuse Patendiameti 03.09.2004 otsuse kaubamärgi "EUROVEOD" registreerimisest keeldumisest vaidlustamiseks. Kaebus esitati patendivolinik Lembit Kalevi vahendusel (lisatud volikiri), tasutud oli nõutav riigilõiv. Kaebuses märgitakse järgmist.

Tulenevalt kaubamärgiseaduse (KaMS) § 39 lg 2 sätestatust tehakse kaubamärgi registreerimisest keeldumise otsus juhul, kui ekspertiisi käigus ilmnenu KaMS § 9 lõikes 1 või §-s 10 nimetatud õiguskaitset välistavaid asjaolusid ei ole kõrvaldatud. Vasturääkivus seisneb selles, et Patendiamet oma kolmes menetluslikus teatises (I 08.12.2003, II 01.03.2004, III 20.05.2004) ei ole esitanud ühtki asjaolu ega viidanud neile, mida taotleja oleks pidanud kõrvaldama. Seega on vaidlustatud otsuses viide KaMS § 39 lõikele 2 vastuoluline ega ole rakendatav antud kontekstis.

Patendiamet on viidanud KaMS § 9 lg 1 p-le 3, teatades, et sõna EUROVEOD on moodustatud sõnadest EURO (Euroopasse puutuv) ja VEOD (vedu, veendus, transport) kokkukirjutamisel. Kaebaja kaubamärgi registreerimise taotluses kaubamärki nimetatud viisil ei "lahanud" ja kaebajal puudub selgus, millisel seaduslikul alusel Patendiamet registreerimiseks esitatud sõnalisi kaubamärke sel viisil "lahkab". Patendiameti üks ülesandeid on kaubamärkide ekspertiis vastavalt kehtivale KaMS-le; kuni Patendiamet ei esita konkreetset sätet, mille alusel nii toimitakse, loeb kaebaja sellist toimimisviisi Patendiameti õigusi ületavaks ja mitteaktsepteeritavaks. Sõna Euroveod on väljamõeldud sõna ja selliseid sõnu leidub kaubamärkide hulgas palju. Patendiamet viitab, et sõna EUROVEOD ei toimi kaubamärgina taotluses toodud teenuste osas, s.t. tähisest lähtuvalt ei ole võimalik tarbijal eristada OÜ Cargobus poolt pakutavaid teenuseid teiste ettevõtete samaliigilistest teenustest ning seega vastavalt KaMS § 9 lg 1 p 3 ei saa tähis õiguskaitset. Patendiamet viitab Euroopa Kohtu otsusele C-265/00, 12.02.2004, mis puudutab kaubamärki 'BIOMILD'. Kaebajale jääb see selgitus mitte eriti veenvaks, kuna kohtu otsused ei ole alati juhendumiseks, et neist peaks kinni pidama.

Patendiamet ei nõustu taotleja 28.01.2004 vastulauses toodud sõnähendi EUROVEOD tekke ehk legendiga ja väidab, et keskmine tarbija seostab sõnähendi EUROVEOD seost sõnadega EURO ja VEOD. Samas Patendiamet väidab, et eesti keeles eksisteerivad sõnad EURO ja VEOD. Ka kaebaja ei ole selle vastu, et eksisteerivad, kuid sõna VEOD on käändes ja teatmeteostes esinevad sõnad VEDU, VEDAMA jne; Patendiamet viitab, et sõna EURO on levinud laialdaselt ka igapäevases kõnekeeles ning heauskses äripraktikas. Selle Patendiameti seisukoha järgi ei tohigi kaubamärkides sõnähendeid moodustades kasutada käibel olevaid sõnu, mida ometi on tehtud varem ja ilmselt tehakse ka tulevikus. Sellise sõnähendi kaubamärgina registreerimise mõte ongi just selles, et tulla turule ning kaitsta end

Adress:
Harju 11
15072

Telefon:
6 256 490
e-mail: toak@mkm.ee

Faks:
6 313 660

konkurentide eest sama sõnaühendi kasutamisel.

KaMS § 9 lg 1 p 2 osas Patendiameti selgitus seonduvalt kaubamärgiga "EUROVEOD" puudub. Kaebaja Patendiametile esitatud vastulauses 28.01.2004 selgitati, et kui kaubamärgile ekspertiisi teostamisel viidatakse eeltoodud seadusesätele, siis tuleb see ka lahti mõtestada, s.t. miks ja mille suhtes. Seni pole Patendiamet seda teinud.

Patendiamet viitab KaMS § 9 lg 1 p 4. See seadusesäte ütleb "mis koosneb üksnes tähistest" Kaubamärk "EUROVEOD" kui tähis ei koosne tähistest, vaid üksnes tähisest. Seega viide KaMS § 9 lg 1 p 4 on põhjendamatu.

Patendiamet teatab, et on esitatud registreerimiseks kaubamärke, kus esineb sõna EURO ligikaudu 300 taotlust. Patendiamet on aastast 2002 muutnud oma seisukohta sõna EURO sisaldavate kaubamärkide õiguskaitse osas. Kaebaja ei mõista, kus on olemas sellekohane KaMS säte, mis annab Patendiametile sellise "õiguse". Teadupärast Patendiamet on amet ja talle kui ka kaubamärgitaotlejaile kehtivad seadused ühte moodi ning ta ei ole kohtuamet, kel on õigus selliselt käituda ja otsustada. Patendiameti üheks funktsiooniks on registreerimiseks esitatud kaubamärkidele vastavalt kehtivale KaMS ekspertiisi teha.

Varemregistreeritud kaubamärgid, kus eesliitena on sõna EURO ja teise liitena sõna või osa sõnast, milline on kõigile kättesaadavais teatmeteostes olemas ja viitab konkreetselt kaubale ja/või teenusele, millele on viidatud (EUROPARKETT, EUROLINES, EUROGIRO, EURO FLORIST ja EUROMODA) omavad sõnalist tähist mittekaitstava osana; need on kombineeritud kaubamärgid. Kaebaja esitab vastuväitena sellest andmebaasist just sõnalisi kaubamärke, mida Patendiamet ilmselt ei soovinud esitada ja need kõik olid eristusvõimelised ja vastasid KaMS sätete kõigile kriteeriumidele, et välja anda kaubamärgi registreerimise otsus: EUROCARD, EUROPACK, EUROFEST, Eurovisioon, EUROLEIB, EUROPARK, EUROMAJA, EUROLAND, EUROSPORT, eurosript, EURONEWS /vt lisad/. Patendiamet juhib tähelepanu sellele, et need on registreeritud enne 2002. aastat, mille kohta oma kaebuses juba varem viidatud. Kuid Eurovisioon, EUROLEIB, EUROPARK, EUROMAJA mitte.

Näitena, milline kaubamärgitaotlus on esitatud Patendiametisse registreerimiseks hiljem kui kaubamärgi EUROVEOD taotlus, nimetab kaebaja kaubamärgi "EUROVAHVEL". Seisuga oktoober 2004, on kaubamärgitaotluse nr M200300988 staatus – menetluses, kuid üheski bulletäänis nr. 8, 9 ja 10 ei ole sellekohast muutmise viidet.

Patendiamet oma otsuse lk 3 neljandas lõigus teatab, et taotleja on oma kirja vastuses toonud lause, et ei nõua Patendiameti praktikast toodud näidete kohta selgitusi. Patendiamet ei ole kohustatud andma selgitusi kolmandatele isikutele varem registreeritud kaubamärkidele otsuste tegemise suhtes. Patendiamet oma otsuse lõpuosas viitab komisjoni otsusele nr 290-o ja Euroopa Kohtu otsusele C-191/01 kaubamärgi P DOUBLEMINT kohta. Selgitus puudub, millise sõnaga oli tegemist seonduvalt komisjoni otsusega. Patendiamet ei ole toonud ühtki näidet, kus eessõnana esineb EURO seonduvalt kohtupraktikaga.

Kaebaja palub komisjonil kaebus läbi vaadata seonduvalt lisatud Patendiameti poolt väljastatud kaubamärgi "EUROVEOD" registreerimisest keeldumise otsusega nr.7/M2004002261 03.09.2004 ning Patendiametis oleva eelviidatud kaubamärgi kirjavahetuse materjalidega vastavalt KaMS § 41 lg 1 ja teha uus otsus.

Kaebusele on lisatud veel:

- Patendiameti vaidlustatud otsus,

- väljavõtted Patendiameti kaubamärkide andmebaasist kaubamärkide EUROCARD 25472, EUROPACK 32353, EUROFEST 33784, Eurovisioon 36104, EUROLEIB 36411,

EUROPARK 36215, EUROMAJA 39191, EUROLAND 718422, EUROSPORT 792366, eurosript 721463, EURONEWS 767011 kohta;

- väljavõte Eesti Kaubamärgilehest 7/2004 lk 19 kaubamärgi EUROVAHVEL, M200300988, klassis 43 kohta.

Komisjon võttis kaebuse nr 829 all menetlusse 19.10.2004, eelmenetlejaks määrati komisjoni esimees Tanel Kalmet.

2) 24.01.2005 esitas Patendiamet oma seisukoha kaebuse osas. Patendiamet ei nõustu kaebuses esitatuga. Patendiamet leiab, et kaebus tugineb seisukohal, et Patendiamet ei ole kooskõlas KaMS § 39 lõikega 2 informeerinud taotlejat õiguskaitset välistavatest asjaoludest võimaldamaks taotlejal nende kõrvaldamist. Kaebaja viitab kaubamärgi ekspertiisi käigus Patendiameti poolt edastatud teadetele, kuid leiab, et nendes ei sisaldu viidet ühelegi asjaolule, mida taotleja oleks pidanud kõrvaldama. Patendiamet ei nõustu esitatud seisukohaga. KaMS § 39 lõikes 2 sätestatakse, et kaubamärgi registreerimisest keeldumise otsus tehakse, kui ekspertiisi käigus ilmnenu KaMS § 9 lõikes 1 või § 10 nimetatud õiguskaitset välistavaid asjaolusid taotleja ei ole kõrvaldanud. KaMS § 9 lg 1 sätestab kaksteist ja § 10 seitse erinevat asjaolu, millede esinemisel ei saa kaubamärk õiguskaitset. Kirjades viidati neile paragrahvi punktides toodud asjaoludele (KaMS § 9 lg 1 p 2, § 9 lg 1 p 3, § 9 lg 1 p 4), mistõttu on Patendiameti kaubamärgi taotluse ekspertiisi käigus teavitatud taotlejat kõrvaldamist vajavatest puudustest.

Kaebuse sisulises osas vaidlustab kaebaja Patendiameti poolt KaMS § 9 lg 1 p 3 kohaldamise. Kaebaja rõhutab, et on registreerimiseks esitanud sõnalise kaubamärgi, mitte sõnadest moodustatud tähise. Patendiamet leiab, et registreerimiseks esitatud tähis on liitsõna ja seega on põhjendatud hinnangu andmine sõnaosadele EURO ja VEOD eraldi, sest kummagi sõna ega nende kombinatsiooni arusaadavuses ei saa olla mingit kahtlust Eesti tarbija jaoks. Patendiameti otsuses on põhjalikult käsitlemist leidnud kaebuses tõstatatu. Patendiameti otsuse kohaselt on sõna EUROVEOD moodustatud sõnadest EURO (kasutatakse tähenduses Euroopasse puutuv) ja VEOD (vedu, veondus, transport) kokkukirjutamisel. Sõnatühend EUROVEOD osutab teenuste ja nende pakujate geograafilisele päritolule, teenuste osutamise kohale (Euroopa) ning informeerib tarbijat pakutavate teenuste liigist, valdkonnast (veondus, transport). Patendiamet leiab, et antud juhul registreerimiseks esitatud tähis EUROVEOD koosneb kirjeldavatest sõnadest, on ka ise kirjeldav ja ei ole kaubamärgina registreeritav. Eelnevat kinnitab Euroopa Kohtu 12.02.2004 otsus nr C-265/00, mis käsitles kaupu või teenuseid kirjeldavatest osadest koosnevaid uudissõnu, mille hulka kuulub ka sõna EUROVEOD. Otsus käsitleb kaubamärki Biomild klassides 29, 30, 32. Nimetatud otsuses leidis Euroopa Kohus, et direktiivi 89/104 EMÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta artiklit 3(1)(c) tuleb tõlgendada järgmiselt: kui kaubamärgiks on uudissõna, mis koosneb elementidest, mis igaüks on kirjeldav nende kaupade ja teenuste omaduste suhtes, mille tähistamiseks registreerimist taotletakse, siis on ka see kaubamärk ise kirjeldav nende kaupade ja teenuste omaduste suhtes. Välja arvatud juhul, kui on olemas märgatav erinevus uudissõna ja ainult tema osade summade vahel: see tähendab, et sõnade kombinatsiooni kaupade ja teenuste suhtes ebahariliku olemuse tõttu tekitab kaubamärk mulje, mis on piisavalt kauge tähendusest, mille talle annavad elemendid, millest ta koosneb ning selle tulemusena on sõna midagi enam, kui tema koostisosade summa.

Kaebaja märgib, et Euroopa kohtu otsused (sealhulgas Euroopa Kohtu otsus C-265/00) ei ole alati juhendumiseks Eesti Patendiametile, et neid peaks kinni pidama ja nn "pühaks tõeks võtma". Patendiamet märgib, et Eesti kuulumisel Euroopa Liitu kohaldatakse Eesti Vabariigi põhiseadust, arvestades liitumislepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi. Eelnev tähendab, et Euroopa Liidu õigusaktid on Eesti Vabariigile järgimiseks kohustuslikud. Seetõttu on

Patendiameti otsuses esitatud viide Euroopa Kohtu otsusele asjakohane.

Kaebuses esitatud kaubamärgi BIOMILD sõnade tähenduste näited toiduainete klasside 29, 30, 32 seonduvalt ei ole asjakohased. Selline sõnade tõlge on ekslik, sest mõlemad sõnad, milledeks on BIO ja MILD, võivad näidata klassides 29, 30 ja 32 toote omadusi. Seda on kinnitanud ka Euroopa Kohus oma otsusega C-265/00.

Kaebuses on viidatud endiselt kaebaja tähise EUROVEOD tekkelegendile, mille osas Patendiamet jääb varasemalt väljendatud seisukoha juurde. Patendiameti otsuse kohaselt võib tähis olla tuletatud sõnadest 'eesti, buss, roomama, vedama', kuid kaubamarkide ekspertiisi käigus arvestatakse eelkõige tarbija seisukohaga. Antud juhul ei ole võimalik aktsepteerida taotleja versiooni sõnaühendi tekke kohta, kuna keskmine tarbija ei taju tähises EUROVEOD sõnade 'eesti, buss, roomama, vedama' ühendust. Patendiamet on otsuse aluseks võtnud keskmise tarbija arusaama, mida on kinnitanud Euroopa Kohus mitmetes otsustes (C-210/96; C-299/99). Otsustes esitatu kohaselt on keskmise tarbija kontseptsioon järgmine: eristusvõime olemasolu või puudumise üle otsustamisel tuleb lähtuda sellise asjakohaste kaupade või teenuste tarbija eeldatavatest ootustest, kes on mõistlikult hästi informeeritud ja mõistlikult tähelepanelik ning ettevaatlik Patendiamet võttis käesoleva kaubamärgi EUROVEOD registreerimisest keeldumise aluseks eeltoodud kontseptsiooni ja leidis, et keskmisel Eesti tarbijal, nähes teenust tähistatuna märgiga EUROVEOD, seondub see geograafilise piirkonna Euroopaga seotuna veondusvaldkonda kuuluvate teenustega.

Ei ole oluline, kas sõna VEOD esineb sõnaraamatus käändes või mitte. Esiteks ei ole sõnaraamatus sõnade esinemine või sõnade puudumine asjakohane argument. Ka komisjon on oma otsuses 290-o leidnud, et sõnade kirjeldavuse või kasutatavuse üle ei saa otsustada üksnes sõnaraamatus sõnade esinemise või mitteesinemise alusel. Seetõttu ei oleks isegi oluline, kui teatmeteoses esineks sõna vedu ja mitte veod. Samuti nõustub Patendiamet kaebajaga osas, et on moodustatud ja moodustatakse ka tulevikus sõnaühendeid käibelolevatest sõnadest. Kuid siiski kaubamärke registreeritakse kooskõlas kehtiva kaubamärgiseadusega, mille mõtte kohaselt üksnes kirjeldavad tähised ei saa olla registreeritud kaubamärgina ja peavad jääma vabaks kasutamiseks kõigile soovijaile.

Kaebaja leiab, et Patendiamet on esitanud ühe registreerimisest keeldumise alusena KaMS § 9 lg 1 p 2, kuid ei ole otsuses viidatud aluse kohaldamise osas esitanud põhjendusi. Patendiameti otsus kui haldusakt peab olema põhjendatud. Antud juhul on Patendiamet esitanud oma otsuses vastavasisulise põhjenduse ja käsitletud tähise EUROVEOD registreerimise võimatust seonduvalt KaMS § 9 lg 1 p 2. Patendiameti otsuse kohaselt on kaubamärgi põhifunktsioon tagada tarbijale kauba päritolu, võimaldades tal segadusse sattumata eristada eri päritolu tooteid. Kaubamärk peab garanteerima tarbijale, et seda kandvad tooted on pärit ühelt konkreetselt ettevõtjalt, kes vastutab nende kvaliteedi eest. Sõna EUROVEOD puhul on tegemist pakutavate teenuste valdkonda (sõna VEOD) ja teenuste seost geograafilise piirkonnaga (EURO) kirjeldavatest tähistest moodustatud sõnaühendiga, mis ei oma kaubamärgi registreerimise taotlusel toodud teenuste osas eristusvõimet.

Kaebaja seab kahtluse alla Patendiameti käsitlese KaMS § 9 lg 1 p 4 tõlgendamisel tähise EUROVEOD osas. Patendiamet jääb otsuses öeldu juurde. Patendiameti otsuses on põhjalikult käsitlemist leidnud sõna EUROVEOD tavapärarus. Patendiamet on otsuses selgitanud, et Patendiamet ei ole väitnud, et sõna EUROVEOD on tavapärane keelekasutuses või majandus- ja äritegevuses nimetatud teenuste osas. Antud seadusesätet on kasutatud selgitamiseks üksikute sõnade EURO ja VEOD tavapärasust kaubamärgi registreerimise taotluses toodud teenuste valdkonnas (sõna VEOD) ning tavapärasust heauskses äripraktikas (sõna EURO), rõhutamaks asjaolu, et tegemist on nimetatud teenuste osas eristusvõimetu sõnaühendiga.

Patendiameti kui haldusorgani õiguse kohta oma praktikat kardinaalselt muuta väidetakse, et Patendiamet teostab kaubamärkidele ekspertiisi kooskõlas kehtiva kaubamärgiseaduse mõttega, mille kohaselt kirjeldavad tähised ei saa olla registreeritud kaubamärgina. Patendiameti seisukoht on, et valdkonnas tavapärase või kaupu/teenuseid kirjeldav tähis ei muutu kaubamärgina eristusvõimeliseks ainult seetõttu, et sisaldab sõna või eesliidet EURO. Antud seisukoht on kujundatud arvestades Euroopa Kohtu lahendeid ja Siseturu Ühtlustamise Ameti 13. kontaktkohtumisel asunud seisukohale, et sõna EURO ei muuda kaubamärgina eristusvõimetut tähist registreeritavaks tähiseks. Euroopa esimese astme kohus teinud otsuse kaubamärgi EUROHEALTH kohta klassis 36 kindlustusele ja finantstehingutele (CFI T-0359/99), milles ta vaatas läbi apellatsioonikomisjoni otsuse leides, et õige on apellatsioonikomisjoni otsus selles osas, et keelduda märgi registreerimisest kindlustusteenustele, kuid leidis, et finantstehingutele on märk registreeritav. Kui 1990-ndate alguses esitati Patendiametile registreerimiseks oluliselt vähem sõnu EURO sisaldavaid EURO tähendus ja tähtsus on Eesti tarbija jaoks muutunud. Kümme aastat tagasi ehk märgi koosseisus vahest ehk märgi omapära rõhutanud tähisest on saanud tänaseks laialdaselt kasutatav tähis. Seoses sellega on tähised, mis koosnevad elemendist EURO ja kirjeldavast või üldkasutatavast tähisest, kaotanud tarbija jaoks eristusvõime. Patendiamet märgib, et käesoleva kaubamärgi registreerimise hetkeks oli tähis EURO muutunud tavapäraseks majandus- ja äritegevuses KaMS § 9 lg 1 p 4 mõttes. Patendiameti otsuses esitatud seisukoht on põhjendatud, õige ja kooskõlas KaMS üldise mõttega.

Kaebaja on kaebuses esitanud viite Patendiameti poolt varem registreeritud kaubamärkidele. Viide Patendiameti varasemale praktikale sarnastes situatsioonides ei ole asjakohane, sest iga kaubamärki peab käsitlema individuaalselt, arvestades olukorraga kaasnevaid asjaolusid. Eelnev põhimõte on kinnitamist leidnud ka komisjoni otsuses nr 577, mille kohaselt tähise SÄÄSTU registreerimisest keeldumise otsus ei ole vastuolus Patendiameti senise registreerimispraktikaga analoogsetes olukordades, ei ole rikutud võrdse kohtlemise, õiguskindluse ega õiguspärase ootuse printsiipi. Iga kaubamärgi registreerimise või mitte registreerimise puhul on tegemist erineva situatsiooni ja asjaoludega, mis võivad olla määravad. Samuti on Patendiamet andnud teatud selgituse varem registreeritud sarnaste kaubamärkide osas. Patendiameti otsuse kohaselt saab paralleele tõmmata üksnes otsustega, mis on tehtud aastal 2002 ja hiljem ning arvestada saab vaid tõesti analoogsete juhtumitega, st kus sõna EURO on ühendatud otseselt kaupu/teenuseid kirjeldava või nende osas tavapärase sõnaga. Kaubamärkide registreerimisel arvestatakse tähise kasutamise tulemusena omandatud eristusvõime ja üldtuntusega, mille tõendamisel võib muidu märgina eristusvõimetu tähis olla registreeritav või registreeritud mittekaitstava osata.

Kaebaja soovib, et Patendiamet kohtus tõendaks vastavalt kaubamärgi üldtuntuse kriteeriumidele, millised kaebuses esitatud varasemad kaubamärgid on üldtuntud. Tulenevalt Eesti Vabariigi Põhiseaduse II peatükis sätestatust on kaebajal täielik õigus pöörduda oma õiguste ja vabaduste rikkumise korral kohtusse ja nõuda kohtuasja läbivaatamisel mis tahes asjasse puutuva seaduse, muu õigusakti või toimingu põhiseaduse vastaseks tunnistamist. Muuhulgas saab kaebaja siis küsida Patendiametilt asjasse puutuvaid selgitusi.

Kaebaja on kaebuses taas kord käsitletud ja võrrelnud kaubamärke EUROVEOD ja EUROVAHVEL ja leidnud, et Patendiamet lähtub printsiibist: kellele vaja, sellele kaja. Patendiamet jääb selles osas varasemalt nii oma kirjavahetuses kui ka otsuses öeldu juurde. Otsuse kohaselt ei ole sõna EUROVAHVEL analoogne juhtum sõnaga EUROVEOD. Nimelt ei ole sõnal VAHVEL kaubamärgitaotluses toodud teenuseid kirjeldav ega nende osas tavapäraseks muutunud, mistõttu ei saa lugeda tähist EUROVAHVEL võrreldavaks kaebaja poolt registreerimiseks esitatud tähisega. Juhul, kui tähis EUROVAHVEL oleks esitatud registreerimiseks toidukaupade osas, võiks tähist EUROVAHVEL tuua analoogseks näiteks antud juhtumile. Selle seisukoha kinnitamiseks juhitakse tähelepanu, et kaubamärgilehes

7/2004 on avaldatud ka kaubamärk M200301006 EUROVAHVEL + kuju, kus klassis 30 osas on sõna EUROVAHVEL loetud õiguskaitsset mitteomavaks.

Kaebaja rõhutab, et Patendiameti otsuses esitatud viited Euroopa Kohtu ja komisjoni otsustele ei ole põhjendatud. Puudub selgitus, millise või milliste kaupade ja/või teenustega või millise sõnaga oli teisel juhul tegemist. Patendiamet ei pea vajalikuks eeltoodud otsuste osas konkreetsemaid asjaolusid esile tuua, sest otsustes on esitatud üldised seisukohad, mis ei ole seotud konkreetsete märkidega.

Patendiameti 19.10.2004 kaubamärgi EUROVEOD registreerimisest keeldumise otsus nr 7/M200300226 klassis 39 on seaduslik ja põhjendatud. Lähtudes eeltoodust ning tulenevalt KaMS § 9 lg 1 p 2, § 7 lg 1 p 3 ja § 7 lg 1 p 4 palub Patendiamet komisjonil jätta kaebus rahuldamata.

Patendiameti vastusele on lisatud kõnealuse taotlusega seonduvate materjalide koopiad 43 lehel.

3) 08.04.2005 saabus komisjoni kaebaja vastuväide. Kaebaja juhib tähelepanu kaubamärkidele EuroHansa (M200300354) ja HansaEuro (M200300355) vastavalt klassides 36 ja 35 (Kaubamärgileht 2005 nr 2 lk 7), mille puhul Patendiamet ei ole kaebaja hinnangul kohaldanud Patendiameti 20.05.2004 teates kajastatud kriteeriumi. Samuti viidatakse kaubamärgile Euroleib klassis 30. Kaebaja arvates ei ole piisava täpsusega kontrollitud kaubamärgi klassifikatsiooni (KaMS § 37 lg 1). Piletite ettetellimine ja müük, mis sisalduvad kaevatud otsuses klassi 39 all, peaksid olema klassis 35 ning Patendiamet oleks pidanud sellele vastuolule taotleja tähelepanu juhtima. Nimetatud teenuste suhtes ei rakendu KaMS § 9 lg 1 p 2-4.

Kaebaja kordab vastuväites ka varem esitatud seisukohti, millele tema hinnangul Patendiamet ei ole andnud adekvaatset ja õiguspärast vastust.

28.04.2005 saabus komisjoni kaebaja täiendav arvamus, milles viidatakse veel kaubamärkidele Europagar (M200400328), Eurogaas (M200400569) ja Eurofootball (R200401357), vastavalt klassides 30; 35 ja 37; 38 ja 41, mis on kaebuse aluseks oleva otsuse suhtes hilisemad ja mille suhtes ei ole rakendatud Patendiameti poolt väljendatud 2002. aastast praktikas kasutatav reegel KaMS § 9 lg 1 p-de 2-4 kohaldamiseks liite "Euro" korral. Viidatud on ka kaubamärkidele M200201476, M200201557 ja M200300003, milles piletite ettetellimine ja müük on klassifitseeritud klassi 39.

4) Komisjon tegi menetlusosalistele ettepaneku lõplike seisukohtade esitamiseks. Kaebaja oma lõplikus seisukohas 15.02.2007 jäi kaebuses esitatud seisukohtade juurde ja palus kaebus rahuldada. Sealjuures soovib kaebaja selgust järgmistes punktides. Esiteks, kuidas Patendiamet on täitnud kohustust põhjendada, mille suhtes ei ole vaidlusalune tähis eristusvõimeline. Teiseks, millel põhineb Patendiameti õigus terviksõnade tükeldamisel. Kolmandaks, kas Patendiametil on õigus teha otsuseid, mis tegelikult puudutavad õigusnorme ning kas sellist otsust tuleb täita eranditeta (Europagar, Eurogaas). Neljandaks, kas Patendiamet peab kontrollima taotluses esitatud klassifikatsiooni (pletite ettetellimine ja müük klassis 39).

Patendiamet jääb oma lõplikes seisukohtades 15.03.2007 varemöeldu juurde. Nagu leitud komisjoni 28.02.2007 otsuses Eurodekori asjas, tuleb kaubamärki hinnata küll tervikuna ja lähtuda selle põhjal tekkivast üldmuljest, kuid see ei tähenda, et tähise erinevaid koostisosi ei võiks analüüsida eraldi, üksteisele järgnevalt. Kaebuse esemeks olevas asjas on Patendiamet vastavalt toimunud, leides, et kõnealune kaubamärk ei ole eristusvõimeline KaMS § 9 lg 1 p-des 2-4 toodud alustel.

Kaubamärgid Europagar ja Eurogaas ei ole sarnased kaebuse esemeks oleva kaubamärgiga, kuna esiteks sõna "pagar" ei ole leiva jm jahutoodete suhtes kirjeldav, lisaks on kaubamärk Europagar kombineeritud iseloomuga ning kaubamärgis Eurogaas on sõnaline element loetud mittekaitstavaks.

Patendiametile jääb arusaamatuks kaebaja viide väidetavalt väärale klassifitseerimisele piletite müügi jms osas. Nizza klassifikatsiooni dokumentide kohaselt võetakse arvesse teenuste iseloomu ja spetsiifikat; reisiteenuste puhul on õige arvestada piletite müüki jms samasse klassi reiside korraldamise ja transporditeenustega. Samuti peab Patendiamet teenuste klassifikatsiooni ja selle kontrollimise kohustuslikkuse küsimust ebaasjakohaseks antud vaidluses.

17.05.2007 alustas komisjon asjas 829 lõppmenetlust.

Komisjoni seisukohad

Komisjon, hinnanud menetlusosaliste esitatud argumente, leiab, et kaebus tuleb jätta rahuldamata.

1) Patendiameti registridokumentidest, mis on esitatud käesolevas vaidluses tõendina nähtub, et Patendiamet on kaubamärgitaotluse menetluses viidanud korduvalt sellele, et Patendiameti hinnangul on kaubamärgi 'Euroveod' registreerimise takistuseks vastuolud KaMS § 9 lg 1 punktidega 2, 3 ja 4. Seega on alusetu kaebaja väide, nagu oleks Patendiamet jätnud täitmata KaMS § 39 lõikes 2 sätestatud kohustuse informeerida taotlejat õiguskaitset välistavatest asjaoludest võimaldamaks taotlejal nende kõrvaldamist. Komisjoni hinnangul on Patendiamet seejuures väljendanud oma seisukohti piisava selgusega ja põhjendatult.

Patendiamet võtab vastu ja menetleb tööstusomandi esemete registreerimise taotlusi, sealhulgas kaubamärgi registreerimise taotlusi ning teeb kaubamärgi registreerimise taotluste ekspertiisi, juhindudes oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest, rahvusvaheliste konventsioonide ja lepingute, millega Eesti Vabariik on ühinenud, nõuetest, Vabariigi Valitsuse määrustest ja korraldustest, majandus- ja kommunikatsiooniministri määrustest ja käskkirjadest ning põhimäärusest, samuti teiste ministrite asjassepuutuvatest määrustest (Patendiameti põhimääruse § 14 p 1 ja 3 ja § 4). Kaubamärgid saavad õiguskaitse KaMS kohase registreerimise või KaMS sätestatud juhul muul alusel tekkinud ainuõiguse tunnustamise tulemusel, kusjuures Patendiamet peab kaubamärgiregistrit vastavalt tööstusomandi õiguskorralduse aluste seadusele (TÕAS), KaMS-le ja teistele seadustele. Kui seaduse ja rahvusvahelise kokkuleppega ei ole mõni tööstusomandi õiguskaitse küsimus reguleeritud, juhindutakse Euroopa riikides Euroopa õiguse või siseriikliku õiguse kohaldamise praktikast (TÕAS § 2 lg 1, § 6 lg 1). Seega ei ole õige kaebaja väide, et Patendiamet on oma funktsioonide täitmisel seotud üksnes KaMS-s sõnastatud reeglitega. Seadusandja on KaMS-s kasutanud sageli määratlemata õigusmõisteid, mis tuleb menetluse käigus sisustada ning seda on Patendiamet teinud Euroopa riikides väljakujunenud praktikast lähtudes. Praktikast on põhjendatud ja reeglits kujunenud, et lisaks kaubamärgi kui terviku üldmulje ja eristusvõime kontrollimisele analüüsitakse ka kaubamärgi koosseisus olevate, eriti vastavate kaupade/teenuste osas tähendust omavate koostisosade eristusvõimet, võimalikku kirjeldavust ja tavapärasust eraldi.

Seejuures tuleb arvesse võtta nii seda, et praktika võib muutuda, kui olud ja rahvusvaheline praktika (tähise 'Euro-' muutumine eristusvõimetuks) seda tingivad, kui ka seda, et iga kaubamärgitaotlust käsitletakse eraldi vastavate kaupade/teenuste ja turu kontekstis (erinevus tähiseelementide '-veod' ja '-vahvel' vahel). Kohati sarnastena tunduvate kaubamärkide võrdlemisel võib olulist tähendust omada asjaolu, et tegemist on kombineeritud kaubamärgiga (kaebaja viidatud kaubamärgid 'europagar' ja 'eurogaas'), mille sõnalisele elemendile

ainuõigus ei laiene.

Patendiameti kohustus taotlejate võrdseks kohtlemiseks on täidetud siis, kui sarnaseid elemente sisaldavaid tähiseid käsitletakse sarnaselt ja erinevaid elemente sisaldavaid tähiseid käsitletakse erinevalt ning ei tehta vahet taotleja isikul. Võrdse kohtlemise eelduseks ei saa olla sarnasena näivate kaubamärkide ühesugune käsitlemine Patendiameti poolt; Patendiamet peab menetlema kaubamärgitaotlusi kõiki asjaolusid arvesse võttes.

2) Komisjon ei loe kaebaja analüüsi kaubamärgi 'Biomild' kohta või küsimust pileтите ettetellimise ja müügi klassifitseerimise osas antud vaidluses asjasse puutuvaks. Samas on komisjon nõus Patendiameti seisukohaga, et õige on klassifitseerida teenuseid nende iseloomust ja spetsiifikast lähtudes. Patendiameti kohustus kontrollida teenuste loetelu Nizza klassifikatsioonile vastavust on antud juhul täidetud ning ka selle kohustuse rikkumise korral ei mõjutaks väidetav vastuolu kaubamärgi õiguskaitse võimalikkust.

Komisjon ei pea asjakohaseks kommenteerida Euroopa Kohtu lahendite vaieldamatut autoriteeti KaMS sätete tõlgendamisel juhul, kui need sätted põhinevad Ühenduse õigusel.

3) Komisjon loeb Patendiameti sisulisi põhjendusi KaMS § 9 lg 1 punktide 2-4 kohaldamise osas argumenteerituks, motiveerituks, õigustatuks, kontrollitavaks ja küllaldaselt selgeks selleks, et mõistliku taotleja jaoks oleks arusaadav, miks Patendiamet ekspertiisi käigus on sellise järelduseni jõudnud, ega pea vajalikuks neid põhjendusi korrata.

Komisjon rõhutab, et Patendiameti negatiivse otsuse motiveeriva osa eesmärk ei ole taotleja ümberveenmine selles, miks tema poolt registreerimiseks esitatud kaubamärk ei ole kaitstav, vaid esitada õiguspärased, loogilised ja mõistliku taotleja jaoks arusaadavad põhjendused, miks ja kuidas Patendiamet ekspertiisi tulemusena vastava järelduseni on jõudnud, et Patendiameti argumentidega mitte nõustudes oleks taotlejal võimalik Patendiameti otsust vaidlustada.

Patendiamet ei ole kohustatud ekspertiisi teostamise kohta selgitusi andma, kuid on kohustatud oma otsust põhjendama sel määral, et see oleks kontrollitav. Kuigi selle eesmärgi täitmisele aitab kaasa otsuse struktuur, kus iga kaubamärgi registreerimist takistavat asjaolu sisaldav seadusesäte on esitatud eraldi koos põhjendusega, ei muuda otsuse stiililine puudus seda õigusevastaseks.

Arvestades eeltoodut ning juhindudes TÕAS §-st 61, KaMS § 9 lg 1 punktide 2-4 ja § 39 lõikest 2, komisjon

o t s u s t a s:

jätta kaebus rahuldamata.

Kaebaja võib esitada kaebuse komisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses. Kui nimetatud kaebust ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Allkirjad:

T. Kalmet

K. Ausmees

S. Sulsenberg